

**รายงานผลการดำเนินงานตามข้อสั่งการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประเด็นการระบาดของศัตรูพืช (หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน) ของจังหวัดยะลา
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา**

สถานการณ์ทุเรียนจังหวัดยะลา ปี 2566

จังหวัดยะลามี พื้นที่ปลูกทุเรียน จำนวน 96,234 ไร่

พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว 66,788 ไร่ ผลผลิตทุเรียน 1,149 กก./ไร่

คาดการณ์ผลผลิตทั้งหมด 89,661 ตัน (เพิ่มขึ้นประมาณ 10,000 ตัน จากเดิมที่คาดการณ์ไว้ 76,741 ตัน)

เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนได้รับรอง GAP : 2,047 ราย พื้นที่ 11,510.25 ไร่ คิดเป็น 17.18 %

ปัจจุบันให้ผลผลิตแล้ว 76,739.41 ตัน (25 ส.ค. 66)

ประเด็นการรายงานผลการดำเนินงานตามข้อสั่งการฯ 3 ประเด็น

1. เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบคุณภาพทุเรียนในโรงคัดบรรจุตลอดฤดูกาล ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนดตามพิธีสาร พร้อมทั้งกำหนดวิธีการคัดเลือกผลทุเรียนปราศจากหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

1.1 แผนการดำเนินการ

- ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรตระหนักถึงปัญหาผลกระทบที่เกิดจากทุเรียนด้วยคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นในการบริโภคทุเรียนยะลา แก่ภาพลักษณ์ ผ่านเครื่องหมาย GI และส่งเสริมการแปรรูป

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

- สุ่มหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืชเขต โดยการสุ่มตรวจทุกครั้งก่อนปิดตู้ขนส่งทุเรียนผลสด และกำหนดให้โรงคัดบรรจุพักผลผลิตทิ้งไว้ 2 วันก่อนบรรจุลงกล่อง เพื่อให้หนอนออกมาแล้วคัดแยก

หน่วยงานรับผิดชอบศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา / ด่านตรวจพืชเขต

1.2 ผลการดำเนินการ

- ติดตามสถานการณ์ ผู้ประกอบการต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดยะลา โดยเน้นการตรวจสอบคุณภาพทุเรียนให้ได้มาตรฐานก่อนส่งออก และดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อกระจายผลผลิตโดยใช้กลไกกระทรวงพาณิชย์ และงานไม้ผลของดีชายแดนใต้

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

- ก่อนดำเนินการส่งออก ดำเนินการสุ่มตรวจผลผลิตทุเรียนก่อนการปิดตู้ขนส่งทุกครั้ง

หน่วยงานรับผิดชอบศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

1.3 ปัญหาที่พบและการแก้ไขปัญหา

- เนื่องจากในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2566 ผู้ประกอบการและสิ่ง หยุดการส่งออกทุเรียนผลสดชั่วคราวจึงยังไม่มี การขอสุ่มตรวจผลผลิตในช่วงเวลานี้ และได้มีมาตรการเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจโดยสุ่มตรวจเพิ่ม พร้อมเน้นย้ำให้ผู้ประกอบการคัดแยก บ่มทุเรียนก่อนการแพ็ค อย่างน้อย 2 คืน

หน่วยงานรับผิดชอบศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

2. ติดตามและให้คำแนะนำเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในการป้องกัน ควบคุม และกำจัดหนอนเจาะผลทุเรียน

2.1 แผนการดำเนินการ

- ส่งเสริมให้ความรู้และสนับสนุนการใช้นวัตกรรมทุเรียนใต้แสงไฟ โดยใช้ไฟแสงขาวไล่ผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ ส่งเสริมการป้องกันและกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนด้วยวิธีผสมผสานผ่านศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ส่งเสริมให้ท้อผลทุเรียนโดยใช้ถุงพลาสติกสีขาวขุ่น และการดูแลรักษาแปลง รวมทั้งการกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนอย่างถูกต้อง

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

- ส่งเสริมให้สวนทุเรียน ที่มีต้นทุเรียนสูงไม่เกิน 10 เมตร ดำเนินการป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนโดยการฉีดสารเคมี ส่วนในพื้นที่ที่มีต้นทุเรียนอายุมาก และมีความสูงเกิน 10 เมตร เกษตรกรไม่ต้องใช้สารเคมีแนะนำให้ใช้วิธีกลหรือวิธีผสมผสานอื่นๆ

หน่วยงานรับผิดชอบศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

2.2 ผลการดำเนินการ

- เกษตรกรเริ่มให้ความร่วมมือในการดำเนินการใช้แสงไฟในการไล่ผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน (โดยปัจจุบันมีพื้นที่การใช้ไฟไล่แมลงประมาณ 300 ไร่ ในพื้นที่อำเภอบันนังสตา และมีแปลงสาธิตไฟไล่แมลง จำนวน 20 แปลง ใน 8 อำเภอ) เริ่มมีการใช้ถุงพลาสติกสีขาวขุ่นท้อผลทุเรียนในบางพื้นที่ และเกษตรกรเริ่มเข้าใจและตระหนักเรื่องหนอนผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนและการกำจัดเพื่อวงจรหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

- เกษตรกรให้ความร่วมมือดำเนินการป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน โดยการฉีดพ่นสารเคมีตามคำแนะนำ และใช้วิธีผสมผสานกับการใช้กับดักแสงไฟล่อแมลง ในต้นทุเรียนที่มีอายุมากกว่า 10 เมตร

หน่วยงานรับผิดชอบศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

2.3 ปัญหาที่พบและการแก้ไขปัญหา

- เกษตรกรบางส่วนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ไม่ดำเนินการตามแนวทางที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริม

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

- เพิ่มต้นทุนในการผลิตทุเรียนโดยใช้กับดักแสงไฟล่อแมลง

3. ประชาสัมพันธ์ รมรงค์อย่างต่อเนื่อง บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันรักษาคุณภาพทุเรียน โดยให้ทุกฝ่ายซื่อสัตย์และรักษาคุณภาพของผลผลิต เนื่องจากทุเรียนของไทยเป็นที่ต้องการในตลาดจีนเป็นอย่างมาก ถึงแม้จะมีทุเรียนคู่แข่งจากประเทศเพื่อนบ้าน สิ่งสำคัญคือการรักษาคุณภาพให้มีความสม่ำเสมอ ตั้งแต่สวน โรงคัดบรรจุ ไปจนถึงการส่งออก

3.1 แผนการดำเนินการ

- บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์ รมรงค์ เรื่องหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ผลกระทบที่เกิดจากการส่งออกทุเรียนไม่มีคุณภาพออกจำหน่าย อย่างต่อเนื่อง และเน้นย้ำให้เกษตรกรผลิตทุเรียนคุณภาพ รักษามาตรฐานให้ได้อยู่เสมอ

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

- หน่วยงานกรมวิชาการเกษตรร่วมบูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรจัดแบ่งพื้นที่ใช้สารเคมีและไม่ใช้สารเคมีซึ่งอาจจะสามารถจัดทำเป็นระดับแปลง แล้วทำการแบ่งสีแปลงเกษตรกร เป็น

สีแดง คือแปลงที่ไม่มีการใช้สารเคมีหรือการใช้วิถีกลต่างๆ ในการป้องกันกำจัดและมีการปนเปื้อนในผลผลิตจำนวนมาก

สีเหลือง คือ แปลงที่ใช้สารเคมีหรือมีการใช้วิถีกลต่างๆ แต่มีการปนเปื้อนระดับกลาง ซึ่งอาจจะดำเนินการไม่ถูกต้อง ขาดคำแนะนำ

สีเขียว คือแปลงที่ใช้สารเคมีหรือวิถีกลต่างๆ ในการป้องกันกำจัดและมีผลผลิตปนเปื้อนน้อยจากการจัดการของเกษตรกรและปริมาณการปนเปื้อนในผลผลิต

และทำการบูรณาการร่วมกันระหว่าง ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลาและด่านตรวจพืช ในการสุ่มตรวจผลผลิตก่อนเปิดตู้ส่งออกของผู้ประกอบการ พร้อมเน้นย้ำให้ผู้ประกอบการเพิ่มความเข้มงวดในการคัดเลือกผลผลิตทุเรียนลงบรรจุกล่องและส่งออกต่อไป

หน่วยงานรับผิดชอบศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา

3.2 ผลการดำเนินการ

- เกษตรกรสนใจผลิตทุเรียนเชิงการค้าให้กับเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ “หนามเขียว ไม่มีหนอน” เพื่อให้ได้รับรองคุณภาพทุเรียน ภายใต้แบรนด์ “Yala Confirm” สร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภคต่อไป

- เกษตรกรเริ่มใช้การควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน เพื่อลดการระบาดของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ในแปลงปลูก

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

- ผู้ประกอบการล้าง รับซื้อผลผลิตทุเรียน ตระหนักถึงการส่งออกทุเรียนที่ไม่ได้คุณภาพและผลกระทบที่เกิดขึ้น จึงมีการชะลอการรับซื้อเพิ่มความเข้มงวดการคัดผลผลิตทุเรียนก่อนการแพ็คส่งออก และแจ้งให้เกษตรกรนำไปรับรอง GAP ด้วยทุกครั้งที่มีการจำหน่ายผลผลิตทุเรียน เพื่อยืนยันตัวตนป้องกันการสวมสิทธิ์และเป็นไปตามมาตรฐานการส่งออก

3.3 ปัญหาที่พบและการแก้ไขปัญหา

- เกษตรกรบางรายยังไม่มีใบรับรอง GAP จังหวัดยะลาจึงจัดให้มีการออกบริการเกษตรกรยื่นเอกสารสมัครขอใบรับรองทุกอเภอ ทั้ง 8 อําเภอในจังหวัดยะลา พบว่ามีเกษตรกรสนใจจำนวนมาก และจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์และรณรงค์อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนวิธีการกำจัดหนอนเจาะทุเรียนอย่างทั่วถึง

หน่วยงานรับผิดชอบศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา